

NAŠE HLASY

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voice" Publishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto, LE. 6-2135. — Printed by Litera Printing Co., Toronto. — Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TĚDENÍK

Saturday, September 5th, 1964.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN EACH.

No. 33 (380) Vol. X.

Josef Čermák:

ROZHOVOR O DOMOVU

Přijíždějí k nám letos neoficiální návštěvy z Československa. maminky, babičky a tu a tam příslušníci střední generace. Vraťte se krajané (a tu a tam i nějaký uprchlík) z návštěvy v Československu. A pak je tu skupina nejnovějších uprchlíků, kteří při návratu z Kuby se rozhodli zůstat v Kanadě. Vedeme s nimi se všemi rozhovory o domovu či, chcete-li, rozhovory o starém domovu. Rozhovory někdy zneklidňující, někdy povzbuzující a někdy bolestné.

Ríkají-li mi, mám na mysli uprchlíky, kteří odešli z Československa z politických důvodů a žijí v cizině, poněvadž nedovedou žít v nesvobodě. Svoboda a nesvoboda jsou ovšem termíny relativní. Nesvobodu myslím absolutistický politický systém znásilňující vůli většiny a potlačující svobodný projev menšin. V našem případě systém komunistický.

Ríkají-li: rozhovor zneklidňující — je to proto, že naši návštěvníci a my, ač používáme stejných slov, nedáváme jim vždycky stejný smysl. Je to proto, že pozorujeme následky 15leté indoktrinace a určité reflexivní ztotožnění se s režimem zvláště u příslušníků střední generace, i když jejich stanovisko ke komunismu je odmítavé. Řeknou třeba: "Proč kydáte hnůj na to co naši doma dělají?" Typická komunistická fráze zaměňující kritiku zločinnosti režimu s nactiutrháctvím a ztotožňující komunistický režim s národem. Nebo řeknou: "U nás je náboženská otázka rozřešena." Jak je rozřešena? Tím, že se uvězní arcibiskup a polovina biskupů a návštěva kostela je považována za vzdorovitý čin proti státu, trestaný odeplením slušnějšího zaměstnání pro provinilce a vyššího vzdělání pro provinilcovy děti?

Povzbuzující proto, že téměř všichni bez rozdílu — na števnicích z Československa, ti, kteří se vrátili z návštěvy v Československu i nejnovější uprchlíci potvrzují nepřímá přiznání komunistického tisku, že totiž komunisté (používají, i když s určitým odporem, jejich terminologii) prohráli bitvu o duši mládeže. Mládež, ve své obrovské většině, komunistům nepříjala.

Povzbuzující také proto, že, ačkoliv mnozí ze střední a starší generace se zaprodali, ale daleko častěji jsou ti, kteří nepřekročili meze lidské důstojnosti.

Je to rozhovor někdy bolestný. Slyšíme zprávy o bestialitě komunistických hitlerůků (ti nejhorší, bohudík, byli v posledních letech odstraněni), slyšíme zprávy o utrpení jednotlivců, kteří se nesklonili. Říká prý se u nás, že doba hrdinských činů minula. Nemyslím, že je to pravda. Skutečné hrdinství je zřídka fyzickým aktem. Daleko častěji je to slovo, postoj a někdy prostě mlčení. Jestliže někomu patří náš obdiv pak tímto nedramatickým hrdinstvím. Je jich doma mnohem víc než v exilu, mnohem víc, než jsme se odvážili doufat.

Je bolestné vidět stopy strachu na téměř každém z našich hostů — to téměř automatické otáčení se zda někdo neposlouchá, ty neúsměvné masky na tvářích...

Jestliže bolestnější (je-li to správné slovo) je, na štěstí ojedinelý, hlas uprchlíka, který se vrátil z návštěvy v Československu a ač stále odmítá komunistismus, poukazuje na určité změny a doporučuje kompromis, odpouštění a dokonce míru spolupráce.

Je pravda, že v Československu došlo v poslední době k určitému uvolnění. Bylo vynuceno částečné pasivní odporem obyvatelstva, částečné bankrotním hospodařením, částečně mezinárodní situací a konečně výměnou generací v komunistické straně.

Ale zmírnilo-li se násilí, podstata režimu se nezměnila. Je to tentýž režim, jen v poněkud přijatelnějším kostýmu. Je to tentýž režim, který popravil a uvěznil dlouhou řadu našich nejlepších lidí; který duchovně zmrazil více než jednu generaci; který pospíchal jméno Československa na mezinárodním fóru a znásilnil jeho demokratický řád; který promíchal národní a soukromý majetek a zruinoval hospodářství tak, že skoro dvacet let po válce lidé ještě stojí ve frontách na potraviny.

Ačkoliv se těšíme z každého náznaku svobody, který si naši doma vynutí, pro nás nemůže být smíru s tímto režimem. My nemůžeme a nesmíme žádat pro domov méně, než-li máme sami — míru svobody, jež je samozřejmostí v každém civilizovaném státě.

RODINNÉ DOMKY DO SÚKROMNÉHO VLASTNICTVA

Čs. režim, kterého politika znárodnění nemovitého majetku, zejména domovů, vedla ku katastrofálnímu výsledku, konečně začíná dostávat trochu rozumu.

Politika bezhlavého znárodnění vane sa otočila o plných stoosmdesát stupňů a režim dokonce zůstal ponuka znárodněných domků do súkromného vlastníctva, pretože pochopil, že ak sa nebude o domy starať ich majitelia, premení sa skoro celé Československo v jednu malebnú historickú zručaninu. Citujeme v tom smysle úpnlivý apel Rolnických novín z 31. júla:

"V našej republike je veľa domov, ktoré sú v správe národných výborov i v správe iných štátnych organizácií, najmä hospodárskych, ktoré štát nadobudol rozličným spôsobom. Či už konfiškáciou, znárodnením, odumretím, prepadnutím v trestnom konaní a pod. V takýchto rodinných domčekoch býva spravidla jedna, prípadne dve rodiny. Je známe, že najomné z takýchto domčekov je veľmi nízke. Často nestačí ani na krytie nákladov a údržbu domčekov.

Podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov k 1. marcu 1961 spravovali národné výbory a organizácie nimi riadené na Slovensku 4104 domčekov. Ostatné štátne organizácie mali pod správou k tomuto dňu na Slovensku 20072 domčekov. V celej republike bolo takýchto domčekov 104.391.

Je len pochopiteľné, že správa takýchto domčekov je neekonomická a nevhodná. Preto v záujme dobrého hospodárenia je, aby sa rodinné domčeky dostali do vlastníctva občanov, ktorí sa budú o ich údržbu riadne starať. O kúpu rodinných domčekov nebol podľa doteraz platných smerníc u občanov dostatočný záujem a to najmä preto, lebo ceny boli pomerne vysoké. Preto vláda na návrh ministra financií schválila nové zásady predaja rodinných domkov z národného majetku občanom. Predmetom predaja sú rodinné domky, rekreačné chaty a iné obytné domčeky, ktoré síce presahujú rámec rodinných domkov, avšak plnia účel rodinných domčekov. Domky sa majú ponukať

VYHLÁSENIE

RADA SLOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA K 20. VÝROČIU SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO POVSTANIA:

Rada slobodného Československa k 20. výročiu jednej z najžiarivejších kapitol novodobých československých dejín — Slovenského národného povstania.

Dada slobodného Československa, ako vrcholná organizácia československého demokratického exilu, pripomína celému svetu, najmä však československej demokratickej verejnosti toto jubileum s pocitom hrdosti. Činia tak, opätovne zdôrazňuje, že Slovenské národné povstanie (SNP) bolo nielen vyvrcholením jedného z hlavných úsilí II. československého domáceho a zahraničného odboja pre obnovu Československa jeho slobody a demokratických poriadkov, ale aj cenným prínosom tohoto hnutia pre víťazstvo Spojencov. Slovenské národné povstanie bolo vedľa a mimo varšavského povstania najhrdinskejšim činom nacistom podmanených národov proti nemeckým okupačným vojskám a Hitlerovej vláde nad strednou Európou.

Vyhlásením Slovenského národného povstania dňa 29. augusta 1944 v Banskej Bystrici a jeho akciami Slováci pred celým svetom dokumentovali, že povstanie je spontánnym prejavom vôle slovenského národa so zbraňou v ruke svernúť domáci pronacistický režim, vyhnúť nemeckých okupantov, obnoviť Československú republiku a prispieť k Spojencom k víťaznému ukončeniu druhej svetovej vojny. Nič Slováci manifestácie prejavili, že ich väčšina si zachovala svoju národnú česť: nedala sa zlákať zdánlivými výhodami, ktoré jej mal pod vplyvom vojnového hospodárskej konjunktúry poskytovať tzv. samostatný štát a v túžbe po politickej, kultúrnej a hospodárskej slobode a sociálnej spravodlivosti v obnovenej Československej republike; v republike ako štáte jednotnom a nedeľiteľnom (žiadna federácia, konfederácia, či dualizmus) na čele s prezidentom, spoločnou vládou a celoštátnym parlamentom, ktorých kontrole by podliehali národné i legislatívne orgány, vybavené v národných veciach medzi rovnoprávnymi Čechmi a Slovákmi spoločne dohodnutou právomocou.

Slovenské národné povstanie i napriek tomu, že muselo byť následkom obsadzovania slovenského územia nacistickým vojskom vyhlásené o pol mesiaca skôr, než ho pôvodne hodlala vyhlásiť jeho prípravovateľka, ilegálna Slovenská národná rada, ktorá stála v čele sjednoteného politického a jej podliehajúceho voenského domáceho odboja, splnilo nad všet-

predovšetkým doterajším užívateľom. Ak užívateľi neprejavili o kúpu záujem, majú sa domky odpredať iným uchádzačom. Jedným z najdôležitejších ustanovení, nových smerníc o predaji rodinných domkov je určovanie kúpnej ceny a v súvisi s tým poskytovanie zľav v určených oblastiach. Účelom týchto ustanovení je vzbudiť u občanov záujem o kúpu domkov a dosiahnuť to, aby sa všetky domky, ktoré prichádzajú do úvahy, skutočne aj predali.

Rodinné domky s príslušenstvom, ako aj rekreačné chaty sa ohodnocujú úradnou cenou. Ak predávajú domček je poškodený, cenu možno znížiť o výšku nákladov, ktoré si vyžiada vykonanie generálnej opravy novým vlastníkom. Takéto zníženie môže však činiť najviac 50% základnej ceny. V pohraničných, nedostupných oblastiach môžu KNV určiť zľavu až do výšky 80 percent." — FEC

ku očakávanie svoje poslanie medzi národné a vnútro-politické a predovšetkým vojenské. Povstanie a jeho akcie zkomplikovali Nemcom ich situáciu na východe i juhovýchode Európy a mali tiež vplyv na ich strategické plány na iných úsekoch boja, kde Nemcov stihala práve vtedy porážka za porážkou. Sami za seba hovoriť skutočnosť, že povstanie porušilo a oslabilo celý systém nemeckej obrannej hrádze na Karpatoch, ževiazalo až osem ich divízií s primeraným počtom leteckých a bezpečnostných síl na území Slovenska po dlhé mesiace, že odťalo cez Slovensko prísunové linky k východnému ich frontu a že im zaviniolo značné straty a p.

Slovenské národné povstanie bolo seriózne, dlho a veľmi dôkladne pripravovanou akciou, aby v jeho počiatkoch bolo armádne jednotky v počte asi 70.000 a partizánske asi 3.000 mužov schopné najprv útočného, potom obranneho boja, než by sa povstalcami dostali o pomoc od sotva na 100 kilometrov vzdialenej sovietskej armády, ktorá sa chystala zahájiť ofenzívu cez Karpaty a 14. septembra mala oslobodiť Prešov.

Tak prípravy ako i akcie povstania dialy sa v spolupráci Slovenskej národnej rady a jej armádneho vedenia s čsl. vládou prezidenta dr. E. Beneša v Londýne, ktorý to aj po vypuknutí povstania v rozhlasovom prejave uviedol: "Se slovenskými politickými kruhy a vojakmi u Vás doma po celý posledný rok naše spolupráce bola stála, dobrá a účinná. V posledných mesiacich denne sme spoločne vymenovali plány o tom, čo sa má pripraviť, čo sa má v té a oné chvíli urobiť. Budíž zde fečeno slavnostné a rozhodné, že veľiká většina slovenských důstojníků a vojáků kolala v posledních rozhodujících měsících vzorně své vlastenecké povinnosti k sobě, k vlasteneckému Slovensku a k Slovákům nesloužícím Němcům, k Československé republice a ke Spojencům."

O pripravách k povstaniu čsl. vláda informovala včas a pravidelne spojenecké vlády. Po vypuknutí povstania tak britská ako i americká vláda neváhaly ihneď mravne povzbudiť povstaleckú armádu nielen zvláštnymi deklaráciami, ale aj vyslaním vojenských misí do Banskej Bystrice. Americká vláda v deklaráci o vojskách povstania už 7. septembra vyhlásila m.i., že vojaci československej armády spolu s tými, ktorí sú na Slovensku a v iných častiach Československa tvoria bojové sily, operujúce proti Nemcom a vystríhajú Nemcov pred represáliami voči týmto vojakom.

Aj sovietsky maršal Konev poslal 6. septembra k povstalcovi dvoch dôstojníkov zistiť situáciu a prípadne koordinovať operácie. Pri ich príchode situácia, najmä pokiaľ šlo o ťažké a protitankové zbrane a munície, bola málo potešujúca. Už v prvých dňoch bojov volali povstalci Spojencov o pomoc v tomto smere. Západní spojenci podľa ujednání o bojových sférach v strednej Európe v decembri 1943 v Teherane, žiadajú pomoc poskytnúť nemohli, lebo nesmeli. Tri, v rôznych časových intervaloch uskutočnené lety amerických letcov z Bar v Taliansku na územie povstalcov s výdatnou pomocou liekov, pazúk a municie boli prevedené symbolicky dokázali, že Američania by pomohli, keby smeli a nebolo sovietskeho protestu. Soviet i s blízkymi leteckými bázami sa k pomoci nemali, najmä nie povstalci. (Pokračování na str. 2)

JEŠTĚ KE SJEZDU SVU

Generální tajemník Společnosti, ti pro vědu a umění nás upozornil, že účast na sjezdu, který se koná v New Yorku, není omezena pouze na členy Společnosti. Sjezdu se může zúčastnit každý za stejných podmínek jako členové. Podrobnosti o registraci a pod. byly uveřejněny v předchozích číslech. Všem našim čtenářům tuto významnou událost co nejvíce doporučujeme.

BRILJANTNÍ ÚSPĚCH STRATFORDSKÉHO FESTIVALU

Kanada může být právem hrdá na svůj stratfordský festival. Letošní festival je snad ještě brilantnějším úspěchem než festivaly předešlé, umělecky i finančně. Z divadelních produkcí vavřín pravděpodobně patří Shakespeareovi "Králi Learovi" v nezapomenutelném podání Johna Golliga. Za zmínku stojí, že studenti a mladí lidé spí v spacích pytlích okolo divadla v naději, že se jim podaří dostat lístky příští ráno. A my jsme smířili, že podobná pocta je vyhrazena pouze "umělcům" druhu Elvise Presleyho a Beatles! Tož snad není ještě všechno ztraceno...

Druhou skvělou produkcí je Shakespeareův Richard II s Williamem Huttem v titulní roli.

Méně úspěšné, i když znamenité, jsou produkce Molierovy hry "Bourgeois Gentilhomme" a Weckerleyho "The Country Wife".

V divadle Avon sklízeli úspěchy Miss Hurley a Jan Rubes v Mozartovu Figaru. Opereta "The Yeomen of the Guard" od Gilberta a Sullivana rovněž patří mezi atrakce Festivalu.

A pak ovšem byly páteční, sobotní a nedělní koncerty. Letošní koncerty (mezi nimi koncert československé hudby s Rudolmem Firkušným) patří mezi vrcholné zážitky hudebního umění.

J. Č.

UPRCHLÍCI A PRINC FILIP

Na banketu ve prospěch tibetských uprchlíků řekl princ Filip podle zprávy londýnského "Čechoslováka" mimo jiné: "Pokud existuje problém uprchlíků, ti kteří neztratili domov a mají svůj svobodný stát, musí dělat mnohem více pro ty, kteří svobodný domov nemají. Obdivuji ty, kteří to chápou a podle toho se chovají. Uvědomují si však, že práce kousek po kousku nestačí. Jediným lékem této nemoci, je vyříznout rakovinu tyranie útla-ku, neboť bez takového zákroku nebude skutečného pokroku k všeobecné civilizaci."

"VELKÁ MORAVA" VE VLADISLAVSKÉM SÁLE

Minulý měsíc byla ve Vladislavském sále Pražského hradu otevřena výstava "Velká Morava". Mezi exponáty jsou i nejnovější objevy čs. archeologů, dokazující existenci vyspělého slovenského státu v dávné minulosti.

Je rovněž zajímavé, že letos bude v Československu pracovat na vykopávkách skupina amerických archeologů a že v Praze bude v r. 1966 světový kongres archeologů.

Z P R Á V Y Z ČESKOSLOVENSKA

● Aerotaxi čs. aerolinií, je dvoumotorové letadlo, které pojme čtyři cestující. Za jeden letový kilometr bez ohledu na obsazení letadla se platí 2,60 Kčs.

● Existence každé společnosti je ohrožována diletantismem, stávají se společenským zjevem, regresiivní silou, jež napomáhá při vytváření nepříznivé atmosféry, v níž se nedaří novým myšlenkám. Diletant je pilířem stagnace. Citujeme tyto věty z článku Literárních novin č. 32, protože přesně shrnují v kostce problém dnešní čs. společnosti, který bude nejtěžším oříškem.

NEDELE 6 ZÁŘÍ — "STEFANIKTOWN" 8. LETNÍ HRY KANADSKÉHO SOKOLAI 10 HODIN DOPOLEDNE — 6. HODIN VEČER.

5. ROCNÍK POHÁRU "NAŠICH HLASU" V LEHKÉ ATLETICE — JEDTE PO SILNICI ČÍSLO 27. AŽ KE KING VAUGHAN ROAD.

VOJTĚCH N. DUBEN: LEDY SE HNULY

Ve více než stostránkové brožurce (vydané v Universum Press Co. v New Yorku) pořídil Vojtěch N. Duben souhrn nejdůležitějších výmatků českého a slovenského tisku za železnou oponou spolu s informacemi Československého Zpravodaje (čerpajícího z materiálu Free Europe Committee), jež zachycuje odraz někdy odvážnějších jindy opančovaných krůčků, jimiž se současná mladá generace československých komunistů vydává na cestu za liberalizací tohoto bezohledného, nehumánního a dogmatického režimu státní svrchovanosti. Duben nejen urovnal exerce časově a věcně do přehledné mozaiky, ale proklal je mnoha cenami postřehy, jimiž chce vysvětlit vnitřní závislost těchto vnějších projevů a tím načrtnout schéma toho, co sám nazývá "československým kulturním a politickým kvasem 1963". Svou metodou, vce literární a novinářskou než historicko-vědeckou, důsledně sleduje vývoj liberalizačního dění v Československu. Jež mělo své předchůdce ve vzniku tak zvaných "národních komunistů" v Jugoslávii, Polsku, Maďarsku a Rumunsku a je satelitní reflexí sovětského destalinismu, le samozřejmě, že při své básnické a spisovatelské reputaci se Duben nehlouběji zabývá "tápním" v oblasti kulturní a umělecké a odtud (nevím zda zcela správně) se vypravuje, již mnohem sketchedověji, do oblasti hospodářské, politické a sociální.

Nejzajímavější je kapitola závěrečná, kde shrnuje a ohodnocuje jednoroční období kulturního, politického a hospodářského vězení v bývalém srdci Evropy a nastiňuje logicky možný výhled do nejbližší budoucnosti. Z této části velmi záslužné knížky sluší citovat:

"V komunistických zemích a tedy i v Československu — přesto, že ji stojí v cestě zbytek dogmatiků — nastupuje do veřejného života nová, liberálnější generace. V kulturním a vědeckém životě je to již jasné vidět. Změny v československé vládě z konce září 1963 to jen potvrdily. Tato generace dnes už ví, že staří představitelé dnešního režimu neobstáří ani politicky ani hospodářsky. Zejména v Českoslo-

vensku se ukázalo, že staré, sloupky režimu neměly ani intelekt ani iniciativu. Byli to jen ochotní běžci na sovětské šachovnici. Proto příslušníci nové generace jimi opovrhují a sami hledají nové cesty. I když snad by mnozí z nich dali přednost něčemu jinému než komunismu, utvrzují v sobě přesvědčení, že jsou realisté a že se proto musí s komunismem smířit.

... průměrný příslušník nové československé generace, která se tlačí na vedoucí místa, považuje hospodářský socialismus za systém, který je žádoucí, a politický komunismus za režim, který je nutným zlem a který je možno do určité míry usměrnit. Proto usilují o to, aby se poměry ve státě liberalisovaly, aby režim měl v zahraničí slušnější pověst a aby se hospodářsko-věcně a ne demagogicky ..."

Takováto zjištění, jež vyvěrají ze silného revisionismu v Československu, jež již před tím se začal uskutečňovat ve větším či menším rozsahu v jiných satelitních státech sovětského svazu, mohla by nás vlastně naplnit jistým uspokojením, kdybychom si neuvedomovali, že vlastně jde jen o změny situace ve vnitřním životě států. Z hlediska mezinárodního (a tak se vlastně jedine musíme na věc dívat jako aktuální občané států demokratické, ho světa) se pro nás neslučitelný poměr dvou ideologií a režimů podbarvuje jen jinou toninou. Z mezinárodního hlediska liberální komunismus totiž zůstává tím, čím byl komunismus dogmatický nebezpečným nástrojem despotického imperialismu, jež se zapřísahal ovládnout celý svět po dobrém nebo po zlém. A autor knihy o kvasu v Československu je si této skutečnosti jistě plně vědom, třeba výslovně jen v několika narážkách to prozrazuje. Nejjasnější to zní z malého odstávky v předmluvě brožury:

"Nejnovejší události v Československu stávají Čechy a Slovaky ve svobodném světě, zejména intelektuály, před řadu nových problémů. Souboj mezi demokracií a liberálním komunismem bude daleko složitější, bude si od nás vyžadovat jemnějších a lépe promyšlených metod, bude náročnější a — nebezpečnější."

II. J. Slípka

ZPOVĚD RUDÉHO INTELEKTUÁLA

Post war world council Newsletter vydávaný v New Yorku přinesl článek přetřesný ze Survey od československého komunistického spisovatele, jež chce zůstat anonymní, neboť žije v Praze. Jsou to jeho osobní poznatky, které objasňují myšlenky, zkušenosti a porozumění pro jeho dnešní situaci.

V letech 1930 vstoupil jako mladý student do komunistické strany, neboť se domníval že jen tato mohla dát intelektuálu uplatnění. Zatím co prý jeho tupohlavý společník Procházka, jehož otec vlastnil činžák na Mlouhé třídě, šířal známky a chodil v neděli do Národního divadla na Libuši, on prý přečetl sebrané dílo Freuda a navštěvoval divadlo E. F. Buriana D.34. V té době prý komunistická strana bojovala proti všemu co bylo násilné, stupidní, reakcionářské, proti fašismu, nacismu, Mnichovu atd. Válku ztrávil v pracovním táboře v Německu a vrátil se do Prahy jako soudruh prošlý zkouškou ohně. Bylo to pro něho vzrušující dny, a dokonce jen obyčejný obrázek Rudarměje jak osvobozují Prahu přivedl slzy do jeho očí. Bylo jim prý však dno najevo, že ještě nepřišel čas pro plnou socialistickou revoluci, a proto se smířili prozatím sdílet moc s politickými stranami Národní fronty. Tuto moc prý sdíleli s dychtivostí a těšili se z její minuty. Nové zřízení ministerstva informací, rozhlas, tisk, a různé sekce ministerstva školství ochotně vítali komunistické umělce, spisovatele, propagátory, kteří se hnali do Prahy jako he-

no slepic do kurníku. Jezdili v ofiálních limuzínách, chodili na recepci vyslanectví, obývali velké kanceláře a pěkně zařízené byty. Často ukazovali svoji důležitost a moc před důležitějšími žadateli tím že vzali telefon a zavolali soudruha ministra, a vyřídili záležitost během několika minut, která by jinak vzala týden úředního vyřizování.

Teto byly zlaté časy, plné uspokojení. K tomu měl dosud prý vnitřního nepřítele uvnitř Národní fronty, a to bylo také dobré, neboť mohly den ode dne odhalovat jeho nehezkon tvář a volat po odhodlaném boji pro ukončení socialistické revoluce.

Po 13 letech byl prý dosud členem komunistické strany, ale už mnohem skromnějším. Pochybuje, že by dnes některý slušný komunistu ho doporučil jako jen pouhého kandidáta do strany. Co se stalo během oné doby? Podezření a nejistota bujela ve i mimo strany.

Strach byl všedepřítomný. Byl to čas totálního opakování věrnosti a přísah straně, tato neochvějná věrnost byla zkoušena, aby byla prokazována za pochybnou, a zase zkoušena novou přísahou a prohlášením. Soudruzké "my" bylo vystřídáno neblahým "oni". Soudruzi mizeli z kanceláří a funkce a jini pracovali v té samé kanceláři, jako kdyby se nic nestalo. Všeohodný soudruh byl prohlášen za špiona, a my jsme podepsali prohlášení žádající co nejvyšší trest za jeho zradu, a níž bychom viděli nejmenších důkazů píše autor.

DŽEZ NÁŠ VEZDEJŠÍ

Se jmenuje jeden z programů malého, ale velmi živého pražského divadélka poezie a džezu Violy, ve kterém se soustřeďuje mladá čs. generace. Viola ukončila tímto programem svou první velmi úspěšnou sezónu a Večerní Praha ji 15. července bilancovala velmi pochvalně.

Kavárnička Viola se "za dvacet měsíců své existence stala neodmyslitelným pojmem, vzbudila velký ohlas doma i ve světě — snad o žádné naší scéně nebylo popsáno tolik papíru v zahraničním tisku, nemluvě o reportážích rozhlasových a televizních stanic.

Za rok činnosti odvedla Viola velký kus práce: 11 základních premiér... např. Poezie A. Ginsberga, Noc s Hamletem, Nechutná ptáčků ani kvům, Antisvět, Startuji ze San Franciska — celkem asi 350 večerů poezie a k tomu stejný počet nočních jam sessionů...

Dramaturgie Violy vycházela zatím hlavně z typu beatnické poezie... Svědčí o tom i podzimní plán. Na samostatný Večer A. Ginsberga a L. Ferlinghettiho naváže pořad z dosud nevydaných verzí G. Corsy.

Z tohoto popisu je zcela zřejmé, že úspěch mladé kavárničky Viola se opírá velmi výrazně o velkou oblibu americké džezové kultury a mladé americké poezie mezi čs. mládeží, která — jak se nám někdy zdá — zná Ginsberga, Ferlinghettiho a Corsu lépe než někteří jejich američtí vrstevníci.

Pak, bez nejmenšího varování, Stalin byl odhalen jako zlosyn, vrah, který chladnokrevně vraždil v tisících. Kousek po kousku jsem se dozvídal pravdy, a obraz ideálu mých nejlepších dvaceti let nabýval víc a víc zničujícího zakončení. Divil jsem se jak mohla být překlenuta hloubka a velikost této pohromy, již byl komunista v té době vystaven: hanba, kterou pocítil mladý chlapec když zjistil že jeho matka byla obyčejná prodejní žena, může být pouze malým přirovnáním toho ohromujícího podvodu, který se na nás stal. Pochyby zaplnily moji mysl. Z jejích nezářících kontů vzpomínky dávno zapadlé počínaly vyznívat, připomínající lidi a případy, zbabělost a podvody jež jsem se dopustil s tou nelehčí myslí, s jakou chladností jsem hlásal pro vyloučení mého osobního přítele ze strany a zaměstnání. Jak nestvůrné jsem se vynasnažil z mé vlastní vůle věřit tomu, co mě bylo řečeno o kamarádu, který byl uvřazen do vězení pro zradu, ačkoli jsem věděl, že nebyl schopen morálně, intelektuálně a ani fyzicky něco takového provést.

Byly to dny z roku 1956, jež nám připomínaly velkou přírodní katastrofu, nebo jako pohřeb v rodině. Nevyšlovitelné škody byly způsobeny na komunismu. Všichni jsme měli chut něco udělat, očistit polhanu z praporů komunistického hnutí. A tu patl jsem se sám sebe, choval jsem se jinak než ti druzí? Nepsal jsem mezi řádky, nekritizoval jsem, a jeho hřeb bylval docílil? A jak jsem mohl být jist že mám pravdu. Byl jsem více než malý kolečko v této nepronikatelné mračnině, o které jsem už dávno přestal předstírat že ji mám rád nebo že ji rozumím?

V červnu 1956 byl sjezd Svazu čs. spisovatelů, a stal se docela vzrušující událostí, když bylo všeobecně prohlášeno za velkého polského, že spisovatelé nepsali pravdu. Všichni jsme posvátně slíbili, že nyní budeme psát jen pouhou pravdu. Samozřejmě že jsme tak nenčinili. Ale vyhýbali jsme se psaním lži. Oháněli jsme se frázemi a dávali o slávilka komunistického dogma, které jsme nafoukli jako velkou bublinu, a stranictví byrokrati nás pak opravovali a stavěli na pravou cestu. Ale jakým směrem, k jakému cíli? Nevím. Vím však, že se už nenechám podvádět. Považuji vymluvu na "kult osobnosti" za urážku inteligence. Nejsem ani

POZADÍ CHRUSČEVOVY NÁVŠTĚVY SLOVENSKA

Václav Majer:

Sovětská tisková kancelář oznámila, že na základě pozvání Komunistické strany Československa, navštíví Nikita Chruščev Československo a zúčastní se oslav 20 výročí Slovenského národního povstání. Je jisté, že československý lid — vyjímaje vládnoucí kliku komunistických aparátníků — nebude mít z Chruščevovy návštěvy žádnou radost, neboť lze snadno uhadnout proč Antonín Novotný sovětského diktátora pozval a proč tento pozvání ochotně přijal. Každý z nich má pro to své důvody.

Od jara loňského roku je komunistický režim Antonína Novotného v těžké krizi politické, ideologické i hospodářské a terčem ostré kritiky. Ohnisko této kritiky bylo zažehnuto právě na Slovensku, na konferenci slovenských spisovatelů již 22. dubna 1963 a bylo v ní pokračováno i na květnovém sjezdu Svazu československých spisovatelů v Praze a na sjezdu slovenských novinářů v Bratislavě. Kořeny této kritiky a opise sahají až do doby Slovenského národního povstání, které jak je obecně známo Sověty záměrně zradily a nechaly utopit v krvi a jehož historii komunistický režim nestodně zfalšoval a dosud se pokouší falšovat. Moskva nejenom nechala bohatýrský boj slovenské, ho lidu utopit v krvi, ale Sovětský svaz cynicky znemožnil i pomoc, kterou povstání chtěli poskytnout západní mocnosti, zejména američané se svých vojen-ských basí v Itálii. Do smrti nezapomenou oněch osudových dnů, kdy ze Slovenska docházel do Londýna zoufalé volání o pomoc a nezapomenou schůze londýnské československé vlády, v níž zahraniční ministr Jan Masaryk se slzami v očích sděloval, že sovětská vláda ostře odmítla pomoc západních mocností s výmluvou, že by mohlo dojít k ohrožení operačního válečného plánu sovětů v této oblasti. Současně Moskva ostře protestovala i proti tomu, že na letišti "Tři duby" přistála dvě americká letadla s léky a sanitním materiálem. Taková je historická pravda.

Zrada Sovětů nebyla ovšem utajena. Také vedoucí slovenští komunisté, kteří se povstání zúčastnili, o tom věděli i když o tom nemluvili a případně i tento fakt omílouvali či zapírali. Avšak to, že to věděli stalo se jim osudným! Později byli obviněni z buržoasního nacionalismu, fašismu obžalováni a odsouzeni, někteří k smrti a někteří k trestu dlouholetého žaláře. To vše na Slovensku v českých zemích doutnalo mnoho roků, až konečně na jaře loňského roku sjezdu spisovatelů a novinářů zanitily plamen otevřené a odvážné kritiky. Historie tohoto období tak zvaného "uvolnění" v Československu je známa. Režim Antonína Novotného se snažil své kritiku na falešnou koleť. Došlo k částečné revizi falešných procesů a k částečné rehabilitaci komunistů. Režim obžitoval několik nejvíce proskrbovaných komunistů, ale jeden z hlavních viníků "Antonín Novotný" se zatím drží u moci. Všechny tak zvané ústupky které režim učinil byly nepoctivé a polovičaté a Novotný se znovu snaží utáhnout široký partajní disciplínu a politické i policejní persekuce. Po částečné oblévě, znovu mrazivě přituhuje. Recitě

okamžik na pochybách, že ztrnulé plánované a usměrňované hospodářství nemůže účinně prosperovat. Myslím že idea v přítomné době jak řídit průmysl a zemědělství, vedoucí ulohu strany, třídní uvědomění, náhled na ostatní svět a na kapitalistický svět vzlaště, je beznadějně zastaralá a neopravitelně zkompromitována. Co více, myslím že to, co se rozumí slovem "komunismus" dnes, je už dávno přežito, ztratilo svoji užitečnost, a že komunismus vyjma v zaozalých zemí je určen k pozvolnému umírání.

Svobodnějšího myšlení a částečné liberalizace kulturní znovu zamrzá. Kádrovými přesuny je kulturním a literárním časopisům nucována partajní ohlávka a komunistický náhubek. V hospodářství se dostávají znovu ku slovu neshopní partajní byrokraté.

Novotný však dobře cítí, že ještě nevyhrál, a brání se zoufale. Uvědomil si, že právě v době 20 výročí Slovenského národního povstání se staré, dosud nezacelelé rány, znovu rozjítí a že revolta spisovatelů a novinářů, z mladé generace intelektuálů a dělníků a obecná nespokojenost ujařmeného lidu, může se znovu nebezpečně vznítit. Volá proto Nikitu Chruščeva, svého dlouholetého protektora.

Nikita Chruščev byl v Československu několikrát a pokaždé po něm zůstaly nedobré stopy. On dosadil Novotného k moci a drží ho u vesla komunistického režimu v Československu, neboť ví, že Novotný, zatížený mnoha zločiny a obecně nenáviděný i řádovými komunisty, bude sloužit a musí sloužit za všech okolností. A to právě nyní Chruščev potřebuje, neboť hraje velkou mezinárodní hazardní hru a má v ní rozehráno několik falešných karet. V satelitních zemích potřebuje klid a poslušné režimy. Proto byl v Maďarsku a ve Varšavě a proto bude v Československu. Je známo, že sovětský diktátor má hroší kůži a nic se nestydí. Maďarskému lidu, který nikdy nezapomene hroší masakr spáchaný z rozkazu Nikity Chruščeva, v době maďarské národní revoluce v roce 1956, sliboval v roce 1964 cynicky mísy guláše. Co bude slibovat na Slovensku?

Není pochyby, že režim zmobilizuje k uvitání velký partajní a policejní aparát, ale stejně není pochyby, že Slováci a Češi budou vítat sovětského diktátora s hněvem v srdcích. Stejně, jako v Maďarsku a ve Varšavě, tak ani na Slovensku se na sovětskou zradu nezapomelo a nezapomene.

ZPRÁVY Z BATAWY

Bratr Alex Kotek, člen ČSNS oslavil svoje 50tiny ve středu svých přátel v sobotu 14. srpna 1964. Srdečné blahopřejeme.

Sestra J. Vytouřilová odešla minulý týden na návštěvu do Evropy — přejeme ji příjemný pobyt a šťastný návrat.

21. srpna 1939 přistáli v Kanadě na lodi "Ascania" průkopníci, jejichž práce přispěla k založení Batawy: Bratři M. Zajicek, F. Horčica, F. Němec, J. Pekař, T. Machala, J. Krček, J. Drobník, a Sestry M. Daičarová, B. Benčková, Zigmundová, Růžena Jančková a V. Baráčnová.

M. L. A. D. E. 2 —

Tony Červinka Jun. odjel do Spojených Států na jednosešicí výcvik na "Outward Bound Survival School" Marble Colorado. Časopis "Life" přinesl podrobnou a velice zajímavou reportáž popisující výcvik, kterému se účastníci musí podrobit.

Do Československa dochází nyní denně 30.000 pohlednic z ciziny, zjišťil čs. rozhlas 8. srpna. A konstatuje, že na rozdíl od dob, ne příliš nedávných, kdy "bylo nervovým otřesem dostat z ciziny dopis" dnes prý už "každé píše klidně a běžně a téměř nikdo nemá tráslavý a nečitelný rukopis a nepíše gramatické chyby!" — FEC

● V několika čs. pionýrských tábořích, které jsou zřejmě na šírě s hygienou, se objevila hromadná onemocnění. Podle Lidové demokracie ze 6. srpna, onemocněly děti v táboře u rybníka Jivák na Hymursku úplavici. K hromadným onemocněním dětí došlo i v táboře v Mjetině na Chrudimsku a ve Starém Ransku u Havlíčkova Brodu. Hlavní příčinou jsou obvykle nevhodné vodní zdroje. — FEC

Twist už není v módě. Totiž ten klasický twist, který se tančí, jako když oběma nohama zašlapáváte cigaretu a v rukou máte ručník, kterým si frotýrujete záda. Takový twist se tančí jen v konzervativní společnosti osob starších dvacet let. Nebo z nostalgie, ze stesku po starých časech. Také snad někdy pro zvětnu třeba Straussův valčík.

Avantgardní mládež tančí dnes tance, které jsou s twistem pouze v příbuzenském vztahu. A tančí je nejen v Americe, ale i v západní Evropě a v Japonsku. Hlavně v diskotékách. To jsou podniky, ve kterých hudbu nevyluzují živí hudebníci, nýbrž gramofon. Bibliotéka — diskotéka. Soubor desek. Nápad i jméno se zrodily ve Francii. Ve Francii je nejslavnější diskotéka New Jimmy's. Nejslavnější diskotéka v Americe je v Hollywoodu a má jméno: Whiskey a Go Go. V New Yorku je to Sheppard's. Ve všech jmenovaných diskotékách je vysoko nad parketem zavěšeno miniaturní podium, na kterém jedna nebo dvě dívky tance předvádějí.

Není to tedy jeden tanec, který nahradil twist jako dernier cri, nýbrž celá řada. Mají mnoho společného, zejména to, že naučit se jemu trvá nejvýše minutu. Je to vlastně jen posuňkování v rytmu. Jaké posuňkování, to napoví už názvy tanců. A z tohoto důvodu — čistě pro informaci — vám musíme názvy tanců přeložit do češtiny... pokud to jde.

Při tanci Watusi, kterému se také říká Woble, čili viklání, stojí partneři proti sobě, oba mírně rozkročení v mírném předklonu, ruce visí volně dolů a — jak napovídá název — viklají sebou.

Při tanci Hitchhiker — stojí partneři proti sobě, střídavě pokrčují koleno jedné a pak druhé nohy, a pravou nohou se vztýčeným palcem pohybují způsobem, jakým v Americe chodí upozorňují řidiče auta, že chce svést.

Při tanci Chickenback — čili slepičí hřbet — stojí partneři k sobě zády, takže se lehce dotýkají, a v rytmu se třesou.

Při tanci Woodpecker — čili datel — stojí partneři proti sobě, mávají lokty jakoby měli křídla, a pohybují hlavou, jako by klovali do stromu.

Při tanci Hully Gully stojí pán za dámou, drží ji oběma rukama v pase, oba mají pokrčená kolena s krátkými soupavými kroky se pohybují vpřed.

A tak dále a tak dále. Existuje ještě řada dalších. Wash Wash (čili peru prádlo:) Slop (čili šplíchání:) Surf (čili příboj:) Shimmy, Frug... A všechny vlastně spadají do jedné ze dvou kategorií. Do první patří tance, při kterých se taneční pár posunuje, do druhé tance, při kterých pár zůstává na jednom místě. Partneři se většinou nedrží a ani nedotýkají. To umožňuje tančit nejenom v párech, ale i ve skupinách (jako při kolových tancích.)

Některé ze zmíněných tanců mají život jepiči. Zda-li by jej neměly mít všechny, o tom je možno věst — a vede se — velký spor. Faktem je, že tyto nejnovější tance, které se začaly množit asi před rokem, jsou už řadu měsíců v módě. Že diskoték, ve kterých se výlučně tančí, jsou už stovky a stále se otvírají nové. A že tedy možná zůstanou na světě alespoň tak dlouho jako twist, a to je přece už velmi starý tanec.

ČSNS odbočka v Hamiltonu jako každoročně připravuje

PIKNIK

na farmě u Petíků na neděli 13. září 1964. Reservujte si tuto neděli pro tuto krajauskou událost. Ať ovšem ať nezapomenou připravit si draky na létání, aby je mohli pod dozorem svých dětí pouštět. Kromě pouštění draků bude tam volejbal a různé jiné hry, hojnost jídla a pití, hudba, střelení o ceny a jiné záležitosti. Proto plánujte přijít se pobavit mezi krajaney.

L. LUNSKÝ, OPTIK

Brohlídky očí -
Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

STÁLE SE HLEDÁJÍ DARCI KRVĚ

YAROSLAV HUEBER
ADVOKÁT a NOTÁŘ
347. BAY STREET
Suite 210
Toronto 1
Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

VEŠKERÉ OPRAVY
chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ

ROZPOČTY ZDARMA
Volejte po 5 hod. večer
537-5592

OD 1 ZÁŘÍ 1964

KAMPELIČKA SNÍŽILA ÚROKY Z OSOBNÍCH ZÁPŮJČEK

\$1,000.00 NA MĚSÍČNÍCH SPLÁTEK
za \$ 52.00

740 SPADINA AVE.
TORONTO 4, ONT.
TEL 925 - 0557

Pondělí od 7—9 večer
Středa od 7—9 večer
Sobota od 10 hod. dopol.
do 1 hod. odpo.

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

269 Queen St. W. - Toronto 28, Ont. EM 2-3226

LETADLEM TORONTO - PRAHA A ZPĚT
NA 21 DNÍ \$ 479.30

O veškeré informace volejte p. VESELOU.

● Ve sjezdovém paláci v Praze byl 16. srpna zahájen 4. evropský kardiologický kongres. Ze 40 zemí světa přijelo asi 1200 lékařů.

Z KRAJANSKÉ ČINNOSTI MONTREAL

Mili krajané!
Československé organizace v Montreale se dohodly na vydávání společného

VĚSTNÍKU,

který má informovat krajauskou veřejnost o veškeré činnosti spolkové, o kulturních, sportovních a společenských událostech v Montreale a okolí.

První číslo bude rozesláno počátkem září. Věstník bude potom vydáván pravidelně koncem každého měsíce a bude posílán zdarma všem krajanům, kteří jsou v našem adresáři.

Vydávání tohoto Věstníku bude umožněno podporou našich krajauských podnikatelů — z výtežku inserce. Máte-li zájem o zadání pravidelných inserátů, obraťte se laskavě na p. Ant. Dojálka, který vám rád podá podrobné informace (telefon RE 3-5471).

Chcete-li mít svůj inserát již v prvním čísle, zadejte svou oznamku p. Dojálkovi nejpozději do 29. srpna. Váš inserční poplatek je danově odčitatelný.

Věříme, že náš Věstník přispěje ke zvýšené spolupráci v naší krajauské veřejnosti a že vás bude dobře informovat o místních událostech. Počítáme s vaší podporou!

S krajauským pozdravem,
Čs. Národní Sdružení v Kanadě
Canadian Czechoslovak Club,
Czechoslovak Welfare Assn.
Kanadská Legie — Odbočka I.
G. Masaryka
Společnost pro Vědu a Umění
Cyrilo-Methodějská Liga
Tělocvičná jednota Sokol
Masaryk
Misie Sv. Václava

GRATULUJEME

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue
Toronto 4
Tel. 537 - 2631

AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

VÝNOSNÉ ULOŽENÍ
PENEŽNÍCH ÚSPOR
DOMY obytné a obchodní
TOVÁRNÍ OBJEKTY pronajaté

S. REDINA
Real Estate

721 DOVERCOURT RD., TORONTO 4.
LE 6-7898

PŘÍPLATKY NA MLÁDEŽ

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ RODIČŮM

Koncem září se začnou vyplácet první příplatky podle zákona o příplatcích pro mládež, který byl přijat parlamentem nedávno. Máte-li dítě 16 nebo 17 let staré, je-li vydržováno Vámi a chodí-li do školy nebo na universitu, nebo nemůže-li chodit do školy následkem tělesné nebo duševní chyby, můžete mít nárok na měsíční příplatek ve výši 10ti dol.

O TENTO PŘÍPLATEK SI MUSÍTE ZAŽÁDAT — NEBUDE VÁM ZASLÁN AUTOMATICKY

Během srpna dostali všichni rodiče, kteří mají děti 16 a 17 let staré, nebo děti, které oslaví 16. narozeniny před zářím, poštou formuláře žádosti. Máte-li dítě, které se podle výše uvedených ustanovení kvalifikuje a nemáte-li dosud formulář žádosti v ruce, obraťte se písemně na Regional Director of Family Allowances v hlavním městě Vaší provincie,

NA NÁSLEDUJÍCÍCH ADRESÁCH: —

NEWFOUNDLAND — Building 102, Fort Pepperrell, St. John's

PRINCE EDWARD ISLAND — Dominion Building, Charlottetown

NOVA SCOTIA — Ralston Building, 105 Hollis Street, Halifax

NEW BRUNSWICK — Federal Building, 633 Queen Street, Fredericton

ONTARIO — 25 St. Clair Avenue East, Toronto 7

MANITOBA — MacDonald Building, 344 Edmonton Street, Winnipeg 2

SASKATCHEWAN — Dominion Government Building, Scarth Street and Victoria Avenue, Regina

ALBERTA — 646 Federal Building, 107th Street and 98th Avenue, Edmonton

BRITISH COLUMBIA — 1230 Government Street, Victoria

Formulář žádosti se má vrátit co možná nejdříve, aby bylo včasné zaslání prvního příplatku zajištěno.

DEPARTMENT OF NATIONAL HEALTH AND WELFARE
OTTAWA

NOVÉ KOŽICHY
NA MIRU, PRE-
MODELOVÁNÍ

Zboží se zárukou
Odborné opravy

Frank Pech

238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2-8925